

MIRCEA VULCĂNESCU DESPRE ECONOMIA ROMÂNEASCĂ POSTBELICĂ

Spre mijlocul anului 1942 cercurile guvernamentale românești — sub influența unor varii factori — socoteau ca oportună trecerea la pregătirea unor studii necesare fixării poziției statului român vis-a-vis de problemele cu care avea să se confrunte țara noastră în anii de după terminarea războiului. În vederea demarării unei astfel de acțiuni s-a lansat — prin Ministerul Afacerilor Externe — o amplă anchetă în rândurile a numeroase personalități din viața politică și cultural-științifică a țării pentru a obține, fie și eunțiativ, sugestii și recomandări. La demersul Ministerului amintit a răspuns și Mircea Vulcănescu, pe atunci în funcția de secretar de stat la Ministerul de Finanțe. Textul pe care îl reproducem aici reprezintă acest răspuns (Arh. M. F. Of. Studii/1942, p. 99 — 102).

De bună seamă lectura respectivului document impresionează sub multiple aspecte. Impresionează, bunăoară, prin sfera largă de cuprindere a domeniilor implicate, prin formularea clară a problemelor propuse spre studiere, prin frecvențele note însoțitoare în cuprinsul cărora se insistă asupra semnificațiilor ca și asupra direcțiilor de desfășurare a cercetărilor. În prim planul atenției se impune însă cel puțin trei chestiuni de fond, cărora autorul le acordă, în textul său, un loc primordial și anume: 1. necesitatea sectorului industrial în economia românească; 2. elaborarea unui plan pe termen lung referitor la investițiile productive (care „să pună capăt sărăciei românești”) și 3. fundamentarea „unității economice a Transilvaniei cu restul Țării”.

Mircea Vulcănescu folosea astfel prilejul de a menține în atenția oficialităților chestiuni perene ale economiei românești moderne și de a le propune ca — prin studii speciale — să ajungă la soluții adecvate intereselor poporului român în noile împrejurări istorice.

Pentru descifrarea și aprecierea gândirii economice a marelui sociolog și economist român, textul pe care îl publicăm constituie, neîndoiește, un document de maxim interes.

DR. GHEORGHE DOBRE

INVENTAR DE PROBLEME ECONOMICE

I. Probleme generale

(Poziția economică a României în Europa de năine)

1. *Structura agrar-industrială a economiei românești*

a. Demonstrarea dezvoltării organice a sectorului industrial.

b. Demonstrarea necesității social-economice a sectorului industrial (sub aspect demografic, densității populației agricole, excedentului de brațe de muncă etc).

c. Demonstrării necesității sectorului industrial sub aspectul ridicării standardului de viață.

Notă. Punctul 1 reprezintă atitudinea defensivă românească pentru orice integrare într-un spațiu economic, realizată prin sacrificarea sau stăjnirea dezvoltării sectorului industrial.

2. *Subcapitalizarea economiei românești* (nevoi de investiții pe sector)

- a. Agricultură
- b. Industria
- c. Transporturi
- d. Surse de energie

Notă. Punctul 2 constituie planul economic de lungă durată, care trebuie pus în execuție în momentul terminării războiului. Acest plan de investiții productive, urmează să pună capăt sărăciei românești, măsurate de modicitatea capitalului investit în diversele sectoare economice. Nevoile de investiții vor cuprinde: evaluări, eşalonări în timp, propuneri de colaborare cu capitalul străin (sub formă de investiții, nu de capital circulant, acesta din urmă fiind suficient în țară) cu indicarea tehnicii de colaborare.

3. *Raporturile de schimb cu străinătatea*

- a. În ipoteza schimburilor quasi-libere;
- b. În ipoteza generalizării clearingului;
- c. În ipoteza alcătuirii unor mari spații economice.

Notă. Se va examina atitudinea de luat față de clauza națiunii celei mai favorizate. De asemenea, fiecare ipoteză de mai sus se va examina din punct de vedere al: structurii exportului și asigurării de bușeelelor, structurii importului și asigurării materiilor prime, alcătuirii acordurilor, alcătuirii tarifului vamal. În fine, se va accentua necesitatea de a se asigura României o sferă de influență din punct de vedere comercial în Sud-Est și Orientul Apropiat.

4. *Aspectul valutar al relațiilor economice cu străinătatea*

- a. În ipoteza revenirii la etalonul aur.
- b. În ipoteza acceptării unui etalon de altă natură (etalon indice de prețuri).

Notă. Punctul 4 va cuprinde o examinare a modalităților și consecințelor fixării parităților monetare în cele două ipoteze, cum și al repercusiunilor asupra prețurilor.

II. Probleme de transport

- 1. Transporturile pe cale ferată în legătură cu nevoile comerciale ale României
- 2. Regimul juridic și economic al Dunării

3. Problema Mării Negre
4. Problema liniilor de navigație maritime
5. Problema legăturilor prin sisteme de canale
6. Problema organizării căilor de comunicație aeriene
7. Problema libertății aerului sau suveranității absolute a spațiului aerian.

III. Probleme speciale

A

1. Problema petrolului și a generatorilor de energie.
2. Problema deplasării brațelor de muncă în Europa de mîne.
3. Problema colonizărilor.
4. Probleme sociale după război (orele de muncă, raporturile dintre patroni și lucrători, asigurări etc).

B

1. Unitatea economică a Transilvaniei cu restul Țării.
2. Reforma agrară în Transilvania.
3. Dezvoltarea industriei și comerțului în Transilvania sub stăpînirea românească.
4. Investițiile făcute în Transilvania sub stăpînirea românească.
5. Politica financiară și politica de credit în Transilvania sub stăpînirea românească.

Notă. Studiile de la punctul B vor trebui să dovedească unitatea economică a Ardealului de Nord cu întreaga economie românească, prevenind, în același timp, orice critică ungară după care această regiune ar fi fost neglijată, stăpînirea asupra ei fiind considerată de către români provizorie.

MIRCEA VULCĂNESCU